

Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) udtalte, at han ogsaa denne Gang vilde være villig til at følge dette Lovforslag, saaledes som det forelaa, igjennem Folkethinget til det andet Thing, men han havde ikke stort Haab om, at det vilde gjøre stort Fremmskridt i det andet Thing. Jeg tillod mig, da jeg indbragte Lovforslaget, at yttre, at hvorledes man vilde stille sig med det efter første Behandling af Sagen, maatte beroe paa, hvad der fremkom under 1ste Behandling. Jeg har tænkt mig forskjellige Maader at tage Sagen paa, forbeholdende mig at vælge hvilken af disse Maader jeg maatte ansee for rettest, navnlig efter hvad Ministeriet maatte yttre om denne Sag. En af de to Veie, som jeg har tænkt mig, er ganske sikkert den, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) har nævnet; det er Noget, der aldeles ikke er nyt for os, nemlig den Tanke, forsaavidt en almindelig Lov om Fæstegodsets Overgang skulde have Udset til at standses i længere Tid, saa at rette sine Kræfter hen paa, først at faae en Afsløsning i Stand paa offentlige Stiftelsers og Embeders Fæstegods. Det er en gammel Tanke, og Grunden, hvorfor den ikke denne Gang er traadt frem tidligere, er naturligtvis Overeenskomsten fra sidste Sæssion; thi man vilde, ved tidligere at stille sig anderledes, maaffee have givet Mange en vis Berettigelse til at sige, at man vilde trække sig bort fra den Indrømmelse, man i forrige Sæssion havde gjort ved den bekjendte Overeenskomst, idet man nu pludselig stillede sig paa et ganske andet Punkt af Sagen. Naar altsaa den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) har antydet, at han antager det for det Retteste at gaae den af ham antydede Veie med Loven, saa skal jeg paa dette Stadium af Sagen ingenlunde modsig ham, medens det paa den anden Side endnu ikke staaer mig saa klart, om man allerede nu skulde vælge denne Veie; men jeg haaber, at det skal blive Gjenstand for senere Forhandling.

Monrad: Jeg haaber, at den ærede næstsidste Tale undskylder, om min Tale virker saaledes paa ham, at han ikke kan Andet end

optræde og udtale sig. Jeg tilstaaer, at det er ikke undgaaet min Opmærksomhed, og jeg pleier endog saa at ansee det for et Tegns paa, at jeg ikke har været ganske uheldig, naar jeg seer, at den udøver denne Indskyldelse paa den ærede Rigsdagsmand. Jeg vil forøvrigt kun meddele den historiske Oplysning, at Indenrigsminister Bang, for hvem jeg ogsaa nærer den største Hoiagtelse, og som jeg ogsaa troer har virket meget heldbringende paa vore Forhold — det har gjort mig ondt at see, at det oftere ere blevet misfjendt i den senere Tid, — at han, siger jeg, traadte ud af Regjeringen i Anledning af Oppositionen mod Arvesagen, men i Arvesagen var jeg ministeriel (Jære Stemmer: Maa jeg bede om Ordet!). Jeg traadte først, hvad jeg vil kalde i afsjort Opposition mod Ministeriet Orsted; men jeg kan paa ingen Maade troe, at det kan siges om Ministeriet Orsted, at det var gunstigt stemt for Fæstesagen.

G. Winther: Det er gaaet mig modsat med den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amts 1ste Valgfreds (Zahle) med Hensyn til den Tale, vi have hørt af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad). Jeg kan ikke Andet end være glad ved, at han har sat det klart frem, fra hvilke Sider det er, at Vanskelighederne ere reiste, nu da Sagen var kommen saavidt, at der forelaa et Forslag, om hvilket man kan sige, at den Part, der ellers vedblivende nødvendigvis maa tabe, at den kom til at tabe meest, at de Andre ogsaa vandt, idet Forholdet opløstes. Det glæder mig, at han har lagt dem, der have gjort Vanskelighederne, paa Sindet, hvad de maaffee kunne vente sig. Ingen af os veed, naar den Time kan komme; jeg ønsker ikke, at den skal komme, men jeg ønsker, at Forstandighed maatte træde ind hos disse Mænd, at de ikke skulle berede sig og hele Staten en vanskelig Stilling, naar slige Storme komme andetstedsfra. Jeg nærer bestoværre ikke nogen stor Tiltro til disse Folks Forstandighed. De have ved enhver Leilighed, hvor de have kunnet, afsøist en Imødekommen og stolet paa, at Løberne altid vilde vedblive at være dem gunstige. Da der var et Dieblit, hvor Løberne vare ugunstige, da var